

Nato-asioita koskevien käytäntöjen ja lainsäädännön kehittämistä arvioiva parlamentaarinen työryhmä; kokous 1/2025

Aika: Tiistai 24.11.2025 kello 15.00–16.30

Paikka: Eduskunnan Pikkuparlamentti, Arkadiankatu 3, kh Saarni

Jäsenet: Heikki Vestman (puheenjohtaja)
Wille Rydman (varapuheenjohtaja)
~~Sofia Vikman~~
Mira Nieminen
Johannes Koskinen
Tuula Väättäin
Mika Lintilä
Atte Harjanne
Veronika Honkasalo
Mats Löfström
Peter Östman

Sihteeri: Heidi Kaila

Heini Färkkilä
Pekka Pohjankoski

ESITYSLISTA

1 Kokouksen avaus ja esityslistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen kello 15.02. Hyväksyttiin esityslista.

2 Esittäytymiset

Työryhmän pääsihteeri Heidi Kaila esittäytyi. Lisäksi Heini Färkkilä ja Pekka Pohjankoski esittäytyivät. Todettiin, että heidän nimittämisensä työryhmän

sivutoimiseksi sihteereiksi on kesken. Sovittiin, että Färkkilä ja Pohjankoski voivat olla läsnä kokouksessa.

3 Toimeksianto

Palautettiin mieleen valtioneuvoston päätös työryhmän asettamisesta sekä valtioneuvoston kanslian asettamispäätös (13.11.2025). Todettiin, että työryhmän toimikausi on varsin lyhyt (13.11.2025–31.8.2026). Keskusteltiin työryhmän toimeksiannosta perustuslakivaliokunnan arviointitoimeksiannon (PeVL 80/2022 vp) ja oikeusministeriön esiselvityksen (Oikeusministeriön julkaisuja, Selvityksiä ja ohjeita 2025:29) pohjalta.

4 Pysyvät asiantuntijat

Keskusteltiin työryhmän pysyvistä asiantuntijoista. Päätettiin ehdottaa, että valtioneuvoston kanslia nimittää pysyviksi asiantuntijoiksi professori Veli-Pekka Viljasen ja valiokuntaneuvos Lauri Koskentaustan.

Todettiin, että työryhmän tiedontarpeet voivat olla hyvin konkreettisia. Työryhmän sihteeristö tukeutuu työssään erityisesti ulkoministeriön, puolustusministeriön ja oikeusministeriön asiantuntijoihin.

Sovittiin, että työryhmä kuulee ainakin tasavallan presidentin kansliaa, ulkoministeriötä, puolustusministeriötä, valtioneuvoston kansliaa, oikeusministeriötä, pääesikuntaa ja oikeuskansleria. Muista kuultavista päätetään erikseen.

5 Työskentelytavat ja käytänteet

Sovittiin, että työryhmästä käytetään asettamispäätökseen kirjatun nimen ”Nato-asioita koskevien käytäntöjen ja lainsäädännön kehittämistä arvioiva parlamentaarinen työryhmä” ohella lyhyempää nimeä ”Kansallisen Nato-päätöksenteon parlamentaarinen työryhmä”.

Todettiin, että pääsääntönä ovat läsnäkokoukset. Kokoukset pidetään eduskunnan tiloissa. Tarvittaessa voidaan kokoontua turvatilaan.

Lähtökohtana on kokous joka toinen tai joka kolmas viikko. Kokoukset pidetään mahdollisuuksien mukaan tiistaisin kello 15 alkaen. Myös tammikuussa ja mahdollisesti kesäkaudella järjestetään kokous. Niille, jotka eivät ole tuolloin pääkaupunkiseudulla, tarjotaan mahdollisuus etäosallistumiseen. Kokouksiin ei voi lähettää sijaista.

Kokouskutsut ja muu aineisto lähetetään työryhmän jäsenille sähköpostitse. Aineistot tallennetaan lisäksi TEAMS-työtilaan. Työryhmän aineistojen jakamisesta eduskuntaryhmille sovitaan tarvittaessa erikseen. Aineistoa ei tule jakaa eteenpäin ennen kuin konkreettisia ehdotuksia perusteluineen on valmiina.

Todettiin, että kokouksista laaditaan yleisluontoiset pöytäkirjat. Pöytäkirjat hyväksytään lähtökohtaisesti työryhmän seuraavassa kokouksessa.

Palautettiin mieleen asiakirjajulkisuutta koskevat yleiset periaatteet.

Käytiin lyhyt keskustelu asiantuntijakuulemisista. Olennaista on, että kuulemiset ajoitetaan järkevästi ja että ne kohdennetaan riittävän hyvin.

Keskusteltiin myös muusta tiedonhankinnasta. Palautettiin mieleen hyödyllisiä virallislähteitä. Tiedonhankinnan tukena voidaan käyttää valtioneuvoston ja eduskunnan tietopalveluja. Hankkeelle varatun määrärahan puitteissa voidaan teettää selvityksiä. Todettiin, että tarkoituksena on tehdä muun muassa oikeusvertaileva selvitys.

Todettiin, että työryhmän työtä koskeviin ulkopuolisiin yhteydenottoihin vastaa ensi sijassa puheenjohtaja, jollei toisin sovita.

Mahdollisiin tietopyyntöihin varaudutaan.

6 Työvaiheiden ja kokousaikataulun hahmottelua

Keskusteltiin eri työvaiheista. Katsottiin, että ensivaiheessa on hyvä keskittyä kahteen oikeusministeriön esiselvityksessä tunnistettuun pääkysymykseen, jotka liittyvät ulkopoliittikan johtamiseen ja eduskunnan vaikutusmahdollisuuksien turvaamiseen. Tilannekuvan luomiseksi työ aloitetaan kutsumalla kuultaviksi tasavallan presidentin kanslian, ulkoministeriön, puolustusministeriön ja valtioneuvoston kanslian asiantuntijat.

Sovittiin, että työryhmän seuraavat kokoukset pidetään tiistaina 9.12.2025 kello 14.30–16.30, tiistaina 13.1.2026 kello 13.00–15.00 ja perjantaina 6.2.2026 kello 13.30–15.30. Muut kokousajat sovitaan myöhemmin erikseen.

7 Muut asiat

Pääsihteeri kertoi, että Valtiontalouden tarkastusvirasto valmistelee selvitystä kansallisesta Nato-valmistelusta ja -päätöksenteosta. Selvityksen on määrä valmistua toukokuun 2026 lopussa.

8. Seuraava kokous

Seuraava kokous järjestetään tiistaina 9.12.2025 kello 14.30–16.30.

9. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen kello 16.13.